

PROGRAMA ANALITICĂ PENTRU EXAMENUL DE LICENȚĂ LA
PSIHOPEDAGOGIE

(Sesiunea 2016, învățământ cu frecvență redusă)

Noțiuni generale despre psihicul uman. Structura psihicului uman

Părțile componente ale psihicului uman: conștiința, subconștientul, inconștientul. Caracteristica relațiilor dintre componentele psihicului uman.

Psihicul ca activitate de reflectare subiectivă a lumii obiective. Psihicul animal și cel uman. Deosebirile esențiale dintre psihicul animal și cel uman. Funcțiile psihicului uman.

Motivația umană: definiție, caracterizare, funcții, tipuri, teorii

Noțiuni de motiv și motivație. Caracterul ierarhic al motivației. Funcțiile motivației. Caracteristica psihologică a celor mai importante motive ale personalității umane. Concepția lui A. Maslow despre motivația umană (piramida trebuințelor).

Teoria lui S. Freud despre personalitate.

Teoriile neofreudiste ale personalității: C. Jung, A. Adler, K. Horney

Noțiunile de bază: inconștient, libido, id, ego, superego, psihanaliza. Definierea și descrierea lor.

Psihologia analitică a lui C. Jung. Noțiunea de inconștient colectiv. Arhetipurile ce elemente ale inconștientului colectiv. Tipurile psihologice de personalitate: tipul extravertit – tipul introvertit. Descrierea lor comparativă.

Psihologia individuală a lui A. Adler. Complexul de inferioritate ca forță motrice a dezvoltării personalității. Noțiunile de compensație și hipercompensație. Tipurile de comportament.

K. Horney despre anxietatea de bază, comportamentul adecvat și nevrotic. G. Sullivan despre trebuințele fundamentale ale personalității (nevoia de securitate, de dragoste etc.). Personalitatea ca Ego-sistem. Eric Fromm despre alienare, conformism, despre „a fi” sau „a avea” ca modalități de bază a existenței umane.

Psihologia umanistă: C. Rogers, viața și creația științifică.

A.Maslow, viața și creația științifică

Apariția psihologiei umaniste ca replică la behaviorism și psihanaliză. C.Rogers și A.Maslow, principalii promotori ai psihologiei umaniste. Caracterizarea psihologiei umaniste în raport cu behaviorismul și psihanaliza.

Scurte date biografice despre C. Rogers. Contribuția științifică: psihoterapia centrată pe persoană (o modalitate terapeutică axată pe capacitatea pacientului de a se autodirecționa și a-și înțelege propria dezvoltare), concepția despre empatie, teoria conceptului de sine.

Scurte date biografice despre A. Maslow. Caracterizarea contribuției științifice a lui A. Maslow la dezvoltarea psihologiei personalității: teoria autoactualizării persoanei, „piramida trebuințelor”, profilul psihologic al persoanei autoactualizatoare.

Noțiuni de senzații. Clasificarea senzațiilor. Caracteristicile principale

Definierea conceptului de senzații. Mecanismele neurofiziologice ale senzației. Rolul senzațiilor în viața și activitatea omului. Clasificarea senzațiilor după locul de situare a receptorilor: senzații interoreceptive, exteroreceptive, proprioreceptive. Clasificarea senzațiilor după modalitatea lor: senzații auditive, vizuale, olfactive, tactile, kinestezice etc. Calitatea, intensitatea, durata senzațiilor. Adaptarea senzorială. Interacțiunea analizatorilor. Pragurile senzoriale.

Natura psihologică a percepției. Felurile și formele percepției

Esența psihologică a percepției ca proces psihic cognitiv. Însușirile fundamentale ale percepției: obiectualitatea,

integralitatea, structuralitatea, constanța, selectivitatea. Felurile și formele percepției: percepția spațiului, a timpului și a mișcării. Iluzii perceptivă. Explicarea lor.

Natura psihologică a memoriei. Funcțiile, însușirile, procesele memoriei

Memoria ca proces de întipărire, păstrare, reproducere și uitare a informației. Funcțiile memoriei. Procesele memoriei. Memorarea și factorii ce o determină (repetiția, particularitățile materialului de memorat). Păstrarea informației în sistemul mnezic. Reactualizarea și felurile ei: recunoașterea, reproducerea, amintirea. Uitarea și factorii ei. Rolul uitării.

Noțiuni de memorie senzorială, de scurtă durată și de lungă durată

Noțiuni de memorie senzorială. Felurile memoriei senzoriale: memoria iconică, memoria ecoică. Volumul, durata. Funcțiile memoriei senzoriale. Caracteristicile memoriei senzoriale.

Noțiuni de memorie de scurtă durată. Volumul. Durata. Funcțiile. Discuții asupra identității memoriei de scurtă durată și memoria de lucru.

Definirea conceptului de memorie de lungă durată. Reprezentarea și organizarea informațiilor în memoria de lungă durată: rețele semantice, scheme cognitive, scenariu cognitiv.

Structura memoriei de lungă durată: memoria explicită vs. memoria implicită; memoria episodică vs. memoria semantică

Noțiune de memorie explicită/ memorie implicită. Conținutul lor. Prezentarea comparativă.

Noțiune de memorie episodică și memorie semantică. Caracteristicile lor.

Natura psihologică a gândirii ca proces psihic cognitiv. Funcțiile, procesele și operațiile gândirii. Felurile gândirii

Esența psihologică a gândirii. Funcțiile gândirii: înțelegerea, rezolvarea problemelor, inventarea și crearea, luarea deciziilor. Procesele gândirii care realizează aceste funcții. Operațiile gândirii ca elemente ale părții executive a procesului gândirii: analiza, sinteza, generalizarea, abstractizarea, concretizarea etc.

Clasificarea felurilor de gândire după natura conținutului ei: intuitiv-acțională, intuitiv-plastică și abstract-verbală. Clasificarea felurilor de gândire după criteriul productivității: gândirea creativă/productivă și cea reproductivă, gândirea convergentă și cea divergentă. Clasificarea felurilor de gândire după criteriul legăturii ei cu practica: gândirea teoretică și cea practică.

Înțelegerea ca proces al gândirii

Tratarea procesului de înțelegere ca surprindere a esenței lucrurilor și ca identificarea sensurilor cuvintelor, faptelor, evenimentelor etc. Fazele procesului de înțelegere. Felurile înțelegerii. Legătura dintre înțelegere și alte procese ale gândirii.

Rezolvarea de probleme ca proces al gândirii. Strategiile de rezolvare a problemelor

Noțiunea de proces al gândirii. Fazele procesului de rezolvare a problemei: analiza datelor problemei; elaborarea strategiei de rezolvare a problemei; elaborarea planului de rezolvare a problemei; realizarea planului; verificarea rezultatului obținut.

Noțiune de strategie de rezolvare a problemelor. Tipurile de strategii de rezolvare a problemelor: strategii algoritmice și strategii euristice. Caracterizarea lor psihologică.

Luarea deciziei ca proces al gândirii

Noțiuni de decizie. Tehnicile de luare a deciziei: tehnicile raționale, tehnicile intuitive. Fazele procesului de luare a deciziei. Valoarea așteptată și utilitatea așteptată ca și criterii de luare a deciziilor.

Noțiuni despre creativitate. Fazele actului creativ. Tehnicile stimulării creativității

Definirea creativității ca formațiune psihologică complexă, generatoare de produse noi, originale și socialmente

utile. Structura creativității. Gândirea divergentă ca elementul de bază al creativității. Creativitatea și inteligența. Prepararea, incubarea, iluminare (insight), verificarea rezultatului obținut. Factorii ce determină eficiența creativității: factorii stimulatori (facilatori) și inhibitori. Sentimentul de libertate și cel de securitate ca condiții psihologice de bază ale creativității.

Crearea situațiilor favorizante actului creativ. Eliminarea factorilor inhibitori. Brainstorming-ul ca tehnică de stimulare a creativității. Caracterizarea celorlalte tehnici de stimulare a creativității: metoda Delphi, sinectica, discuția panel etc.

Esența psihologică a inteligenței umane. Teoriile inteligenței

Conceptul de inteligență în psihologia contemporană. Teorii asupra inteligenței: teoria lui J. Piaget despre inteligență și psihogeneza ei; teoria inteligențelor multiple a lui H. Gardner. Mediul și ereditatea ca factori ai inteligenței. Supra- și subdotarea intelectuală. Testele ca instrumente de măsurare și evaluare a inteligenței..

Caracterizarea psihologică a imaginației și a fanteziei.

Funcțiile, formele și felurile imaginației

Definirea conceptelor de imaginație și fantezie. Relația dintre imaginație și alte procese cognitive. Specificul fanteziei ca proces imaginativ. Locul imaginației în sistemul psihic uman.

Funcția imaginației de prefigurare a viitorului. Descrierea celorlalte funcții ale imaginației. Formele imaginației: visele, reveria, halucinația. Felurile imaginației: imaginația activă – imaginația pasivă, imaginația involuntară – imaginația voluntară, imaginația productivă – imaginația reproductivă.

Noțiuni de procedeu al imaginației. Cele mai importante procedee ale imaginației: aglutinarea, hiperbolizarea, diminuarea, accentuarea, tipizarea, analogia etc. Caracterizarea lor.

Natura psihologică a limbajului ca proces psihic. Felurile limbajului. Particularitățile individuale ale limbajului

Conceptul despre limbaj ca „proces de formare și formulare a gândurilor” (Vîgotski). Noțiuni despre limbă și limbaj. Funcțiile: funcția de comunicare, de cunoaștere, de reglare etc. Organizarea cerebrală a limbajului.

Criteriile de clasificare a felurilor/formelor limbajului. Clasificarea felurilor/formelor limbajului după direcția mesajului: limbaj expresiv – limbaj impresiv; după numărul de subiecți angajați în procesul limbajului: limbaj monologat – limbaj dialogat; după natura codului utilizat: limbaj oral – limbaj scris; după caracterul destinației mesajului: limbaj exterior – limbaj interior.

Expresivitatea, coerența, exactitatea, corectitudinea, plasticitatea, concizia limbajului. Forme concrete de manifestare a acestor particularități. Limbajul și personalitatea.

Limbaj și comunicare. Noțiuni de activitate verbală. Tipurile de activitate verbală

Limbajul și comunicarea. Definirea conceptului de comunicare. Modelul comunicării al lui Mayer-Eppler. Noțiuni de comunicare eficientă / comunicare neeficientă. Activitatea verbală ca limbaj în funcția lui de comunicare. Tipurile activității verbale: vorbirea, audierea, scrierea, citirea. Caracterizarea lor psihologică.

Noțiuni de bilingvism / plurilingvism. Impactul bilingvismului / plurilingvismului asupra dezvoltării psihice a copilului

Noțiuni de bilingvism / plurilingvism. Definirea conceptelor de bilingvism și plurilingvism. Situațiile generatoare de bilingvism / plurilingvism. Impactul bilingvismului / plurilingvismului asupra dezvoltării psihice a copiilor. Concepția lui Vîgotsky privind condițiile psihologice ale bilingvismului / plurilingvismului benefic pentru dezvoltarea psihicului și personalității copilului („Un om – o limbă”).

Definirea conceptului de atenție. Formele atenției. Însușirile atenției

Definirea atenției ca proces psihic de orientare și concentrare selectivă a activității psihice asupra unui anumit obiect în vederea optimizării activității desfășurate cu acest obiect. Mecanismele de realizare a proceselor atenției. Tratarea atenției ca funcție a controlului psihic de către P. Ia. Galperin.

Formele atenției: atenția involuntară, voluntară și postvoluntară. Caracterizarea lor.

Însușirile atenției. Noțiuni despre volumul atenției. Concentrarea ca însușire a atenției selective. Descrierea stabilității atenției. Mobilitatea atenției. Distributivitatea atenției.

Caracterizarea psihologică a voinței. Calitățile volitive și dezvoltarea lor

Voința ca formă superioară de autoreglaj. Structura actului volitiv: apariția intenției; lupta motivelor; luarea deciziei; realizarea efectivă a acțiunii.

Calitățile volitive ale personalității și formarea lor. Hotărârea, calitatea voinței ce determină luarea deciziei în termen optim. Perseverența, calitatea voinței ce determină realizarea deciziei luate în ciuda obstacolelor ivite. Stăpânirea de sine și rolul ei în situația de stres. Curajul și manifestările lui. Recomandări psihologice privind educarea calităților pozitive ale voinței.

Noțiuni despre aptitudini. Clasificarea aptitudinilor.

Rolul eredității și mediului în dezvoltarea lor

Aptitudinea ca formațiune psihologică care asigură succesul în realizarea activității. Manifestările aptitudinilor. Caracteristica calitativă și cantitativă a aptitudinilor. Elementul ereditar și dobândit în aptitudini. Aptitudini generale și specifice.

Aptitudinile și personalitatea. Nivelurile de dezvoltare a aptitudinilor personalității. Caracteristica psihologică a talentului și a geniului. Învățarea ca forță motrice a dezvoltării aptitudinilor umane.

Temperamentul ca latură dinamico-energetică a personalității. Tipologii ale temperamentului

Însușirile sistemului nervos ca bază neurofiziologică a însușirilor de temperament.

Tipurile de temperament: sangvin, flegmatic, coleric, melancolic. Manifestările psihologice ale fiecărui tip. Temperamentul în viziunea lui Hippocrate. Interpretarea contemporană a temperamentului.

Noțiuni despre caracter și trăsături de caracter. Structura caracterului.

Problema constituirii și dezvoltării caracterului

Caracterul – ca nucleu al personalității. Noțiuni de trăsătură de caracter. Caracterul ca ansamblu trăsăturilor de caracter proprii unui individ uman. Stereotipul dinamic ca bază neurofiziologică a caracterului.

Caracterul ca sistem de trăsături de personalitate construit ierarhic. Trăsăturile de caracter de bază și cele secundare. Cele mai importante subsisteme ale caracterului (arborele trăsăturilor de caracter).

Caracterul ca formațiune psihologică dobândită pe parcursul vieții. Evoluția în timp a trăsăturilor de caracter. Fapta ca moment inițial al formării unei anumite trăsături de caracter. Rolul exercițiului în formarea caracterului.

Caracterizarea generală a proceselor și stărilor afective. Clasificarea proceselor afective.

Proprietățile proceselor afective

Noțiunea de afectivitate ca ansamblu a proceselor și stărilor afective (emoționale). Funcțiile afectivității. Relația afectivității cu modificările organice și comportamentale motorii.

Formele stărilor afective. Noțiune de ton afectiv, dispoziție, emoții, sentimente, afecte. Emoții pozitive și negative, emoțiile stenice și astenice.

Emoțiile. Definirea conceptului de emoție. Teoriile emoțiilor.

Sentimentele și pasiunile. Sentimentul ca formațiune afectivă relativ stabilă. Sentimentele și pasiunile. Clasificarea sentimentelor: morale, estetice, intelectuale, practice. Emotivitatea ca însușire a individului uman de a trăi viu și intens emoțiile. Caracteristica persoanei emotive.

Psihodiagnoza ca știință. Funcțiile psihodiagnozei.

Etapele cercetării științifice în psihologie

Obiectul de studiu al psihodiagnozei ca ramură a științei psihologice. Psihodiagnoza – știință independentă. Obiectivele de bază soluționate de psihodiagnoză. Funcțiile psihodiagnozei: eidențierea cauzelor care au dus la o anumită realitate prezentă, funcția prognostică, funcția de evidențiere a cazurilor de abatere de la norma dezvoltării, evidențierea sau validarea programelor de învățare și formare, formarea capacităților de cunoaștere și autocunoaștere, sprijinul deciziilor de conduită în demersul din psihoterapie, asistență, consultanță psihologică, verificarea unor ipoteze științifice.

Etapele cercetării: enunțarea problemei, elaborarea ipotezelor, planul de cercetare, etapa procedurii de observații, analiza și interpretarea rezultatelor, faza de interpretare, faza numită reformularea modelului sau a teoriei.

Experimentul psihologic. Tipuri de bază. Planuri experimentale. Ipoteze. Variabile.

Tipuri de erori în comparațiile inter- și intragrupale

Definirea experimentului psihologic. Experimentul natural și experimentul de laborator Primul laborator experimental de psihologie.

Planuri experimentale: plan experimental de bază (un singur factor de variație), planuri factoriale (mai mulți factori de variație), planuri experimentale defectuoase, planuri experimentale mixte (a) cu unul sau mai mulți factori manipulați; b) cu o variabilă clasificatoare.). Planuri factoriale: bi- și tri-factoriale.

Stabilirea ipotezelor. Cadrul conceptual al ipotezei. Variabila independentă - variabila dependentă, relație cauză-efect. Controlul variabilelor nerelevante. Variabile confundate. Utilizarea grupului de control. Schema planului experimental de bază. Schema planului factorial. Grupul martor.

Erorile posibile în comparațiile intragrupale: efectul de maturare, efectul testării repetate, degradarea instrumentului de măsurare, regresia statistică, evenimente externe.

Erori posibile în cazul comparațiilor intergrupale: erori de selecție, moartea experimentală, efectul difuziunii, efectul compensării, efectul resemnării.

Tipurile de distribuție a rezultatelor – caracteristica generală, procedee de determinare.

Proprietățile. Reprezentarea grafică. Indicii statistici de start

Tipuri de forme ale distribuției: distribuții simetrice sau normale, distribuții asimetrice și distribuții în formă de i. Caracteristica lor.

Indicii statistici de start: statistici descriptive și statistici inferențiale

Indicatorii statisticii descriptive: a) Indicatori ai tendinței centrale (modul, mediana, media aritmetică), b) Indicatori ai împrăștierii (amplitudinea absolută amplitudinea relativă, abaterea medie, dispersia, abaterea standard), c) Indicatori ai formei distribuției (simetria și boltirea: distribuții boltite pozitiv (înalță) și boltite negativ (aplatizată)).

Statisticile inferențiale: scorul standardizat Z, Curba normală (Gauss), Curba normala standardizată

Statistica parametrică și statistica neparametrică. Studiul de corelație.

Interpretarea coeficientului de corelație

Diferite tipuri de scale: nominale, ordinale, de intervale, „hiperordinale”. Noțiuni generale de corelație – covarianța a două sau mai multe variabile. Exprimarea rezultatelor în date cantitative sau sub forma de ranguri. Coeficientul de corelație și valoarea lui. Corelație negativă, nulă și pozitivă.

Coeficienți de corelație parametrici (Bravais-Pearson) și neparametrici (Spearman).

Metodele statisticii neparametrice în cazurile scărilor ordinale, în cazul eşantioanelor mici care nu permit ipoteza unei distribuții normale în colectivitatea mai largă.

Eşantioane independente – grupe sau clase paralele. Eşantioane perechi – aceeaşi grupă considerată înainte şi după acţiunea unui factor (test şi retest).

Compararea a două eşantioane independente (Mann-Whitney), compararea a două eşantioane perechi (proba Wilcoxon).

Testele psihologice – caracteristica generală. Etapele de elaborare a testelor psihologice.

Indicii psihometrici de bază (validitatea, fidelitatea, normele)

Testele individuale şi testarea în grup. Pedagogia şi folosirea testelor în practica instruirii copiilor. Testele la reuşită. Testele proiective. Testarea aptitudinilor. Testele de personalitate. Modalităţi iniţiale de aplicare.

Etapele de elaborare a testelor psihologice: stabilirea unei necesităţi, definirea parametrilor şi obiectivelor testelor, selectarea unui grup de experţi, scrierea itemilor, faza de teren, revizuirea itemilor, alcătuirea formei finale a testului, construirea normelor şi calcularea fidelităţii şi validităţii.

Necesitatea normelor de elaborare şi utilizare a testelor psihologice. Standardele pentru testele educaţionale şi psihologice. Validitatea, fidelitatea şi tabelul de norme.

Cerinţele cu privire la validitatea testelor. Validitatea predictivă, validitatea de conţinut şi validitatea conceptuală. Cerinţe cu privire la fidelitatea probelor. Calculul fidelităţii. Cerinţe cu privire la administrarea şi etalonarea probelor psihologice.

Caracteristica generală a testelor: de inteligenţă, de aptitudini, de personalitate, de performanţă

Testele individuale de inteligenţă. Scala Binet – Simon. Introducerea coeficientului standard de inteligenţă. Testele de inteligenţă a lui D. Wechsler. Scala Wechsler pentru copii WISC.

Analiza factorială şi elaborarea testelor de aptitudini. Teoriile factoriale şi evoluţia lor. Teoriile organizării însuşirilor. Bateriile la aptitudini creative (L.L.Thurstone,1961). Testele ARP. Testele lui E.P.Torrance. Testarea profesională. Elaborarea testelor pentru industrie. Testele rapide pentru selectarea profesională. Testarea clinică.

Chestionare de personalitate. Caracteristica generală a chestionarelor MMPI, 16 PF Cattell. Teste proiective. Caracteristica generală. Testele lui H. Rorschach. Testele TAT, CAT.

Procesul testării. Pregătirea preventivă a experimentatorului. Condiţiile testării. Înţelegerea reciprocă.

Timiditatea în procesul testării. Aspectele etice şi sociale în procesele testării psihologice. Păstrarea informaţiei. Informarea despre rezultatele testării. Interpretarea şi aplicarea rezultatelor testării.

Testele de reuşită – natura şi folosirea lor. Funcţiile testelor în procesul instructiv.

Descrieţi algoritmul realizării cercetării psihopedagogice prezentând legătura dintre etapele şi fazele ei

Activitatea de cercetare este una de tip strict organizat, riguros disciplinată şi rezervată strict specialiștilor. Cerinţe faţă de organizarea cercetării. Planul de cercetare etapele şi fazele. Etapa orientativ-programatică: determinarea sferei de cercetare şi alegerea temei, informarea bibliografică, stabilirea scopului şi a obiectivelor, formularea ipotezei de lucru. Etapa executiv-operaţională: alegerea metodelor de colectare a datelor, alegerea eşantionului, descrierea design-ului experimental, executarea propriu-zisă a experimentului, prezentarea şi prelucrarea statistică a datelor empirice. Etapa de finisare: redactarea lucrării, prezentarea lucrării, publicarea rezultatelor.

Ipoteza, rolul său în cercetarea psihopedagogică și modalitățile de elaborare a ei

Definirea ipotezei. Funcțiile ipotezei. Calitățile ipotezei. Cerințele față de formularea unei ipoteze. Modalități de elaborare ipotezei: ipotezele induse (au la bază observarea directă a faptelor, observație care se poate produce în orice circumstanță), ipotezele deduse (decurg pe cale rațională din relații deja cunoscute sau din teorii), ipoteze elaborate prin analogie (cu fenomenele fizice, chimice, biologice). Sistemul de ipoteze din cadrul cercetării științifice: ipoteza generală (enunț preliminar care se formulează atunci când nu există suficiente informații despre studiul respectiv); ipoteză de cercetare (descrie un concept general utilizat în cercetare, fără să facă referință la formele particulare pe care le poate avea la nivelul populației cercetate); ipoteza statistică (enunț corespunzător modelului în care descrie distribuția statistică probabilă a unor parametri, este utilizată în contextul calculului referitoare la I_s și I_o). Definirea ipotezei de nul și specifică.

Metodele empirice de cercetare: definiție, structura, tipul datelor obținute, avantajele/dezavantajele fiecărei metode

Metoda observației: definiția observației, cerințele față de organizarea observației ca metodă de cercetare. Grila de observație și indicatorii observaționali. Design-ul cercetării când observația este utilizată ca metodă principală. Avantajele și dezavantajele utilizării metodei observației. Observatorul ca sursă de eroare. Modalități de prevenire a erorilor. Obiectul observației psihologice: Metoda experimentului: definiția experimentului și a variabilei. Variabile independente și dependente, calitative sau cantitative. Tipuri de experimente: experimentul de laborator, experimentul natural, experimentul psihopedagogic. Fazele unui experiment: test, intervenția și retest. Scheme tipice și atipice de realizare a unui experiment.

Metoda anchetei: definiția anchetei, tipurile ei. Ancheta ca metodă de cercetare se divizează în: chestionar și interviu. Cerințe și condiții privind alcătuirea chestionarului, aplicarea lui și interpretarea datelor. Etapele în aplicarea unui chestionar. Structura chestionarului. Clasificarea chestionarelor. Cerințe și condiții privind aplicarea interviului. Tipurile de interviu. Cerințe față de cercetător în interviu.

Metoda testelor: definiția testului este o metodă psihometrică. Cerințele ce trebuie respectate în elaborarea unui test. Structura testului. Calitățile testului (validitatea, ne indică gradul în care testul în cauză reușește să măsoare într-un mod cât mai adecvat ceea ce el își fideleitatea și sensibilitatea). Clasificarea testelor. Avantajele și dezavantajele testului. Deosebirile dintre test și anchetă.

Metoda analizei produselor activității: definiția și specificul materialului ce este supus analizei. Tipurile de urme sau documente materiale ce sunt supuse analizei.

Tehnicile sociometrice: definiția și specificul obiectului cercetat prin intermediul tehnicilor sociometrice. Condițiile ce trebuie respectate atunci când sunt aplicate tehnicile sociometrice. Chestionarul sociometric: tipuri și algoritmul aplicării. Matricea sociometrică: definiția, structura și algoritmul completării. Ranjarea datelor și scopul ei. Sociograma: definiția, tipuri și datele ce le furnizează cercetătorului.

Metodele și tehnicile statistice utilizate în prelucrarea datelor brute evidențiind esența și scopul metodelor selectate

Definiția statisticii și prezentarea necesității cunoașterii ei de către cercetător. Formele statistice: statistica descriptivă, statistica inferențială. Primul pas în prelucrarea datelor este prezentarea lor prin aplicarea următoarelor tehnici: gruparea statistică și graficele statistice. Gruparea presupune consemnarea datelor brute obținute în tabelul de rezultate: analitic și sintetic. Criteriile de alcătuire a

unui tabel sintetic (amplitudinea și frecvența). Graficele statistice: cerințele ce trebuie respectate la alcătuirea unui grafic statistic. Valorile centrale ale unei distribuții: media aritmetică (\bar{x}), mediana (M_d) și modulul brut (M_o). Ce indică aceste valori și utilitatea lor pentru cercetător. Indicii de dispersie: dispersia (SD^2) și abaterea standard și ceea ce indică ele referitor la împrăștierea datelor brute. Curba distribuției normale sau curba lui Gauss. $\bar{x} \pm SD$ - limita minimă și limita maximă a variației normale a scorurilor.

L.Vîgotski și psihologia dezvoltării

L.Vîgotski și psihologia dezvoltării. Caracteristica generală a activității științifice în domeniul psihologiei dezvoltării. Structura și dinamica de vârstă. Direcții de bază și secundare în procesul dezvoltării. Situația socială a dezvoltării. Neoformațiunile de vârstă. Vârstele critice. Periodizarea de vârstă propusă de Vîgotski. Problema vârstei și dinamica dezvoltării. Nivelul actual. Diferența între vârsta cronologică și vârsta intelectuală. Zona dezvoltării proxime. Instruirea și zona dezvoltării proxime.

Concepția și lucrările Charlottei Buhler. Școala din Viena

Viața și activitatea științifică a Ch. Buhler. Coeficientul de dezvoltare. Concepțiile de bază din cadrul școlii din Viena (Autorealizarea. Autodeterminare. Forțele motrice). Periodizarea ciclurilor vieții umane.

Școala psihologică din Geneva J. Piaget

Noțiuni introductive în școala psihologiei din Geneva. Concepția lui J. Piaget ca teorie biosocială. Noțiuni fundamentale: acomodare, asimilare, adaptare, echilibru. Inteligența ca formă superioară de echilibru. Noțiune de operație ca categorie centrală în concepția dezvoltării intelectului propusă de J. Piaget. Etapele dezvoltării inteligenței. Concepția lui J. Piaget referitor la factorii determinanți ai procesului de dezvoltare psihică. Concepția lui J. Piaget referitor la instruire și dezvoltare.

Teoria epigenetică a lui E. Erikson

Noțiunile de bază în concepția lui E. Erikson. Determinarea socială concretă a formării personalității. Poziția biologică în înțelegerea esenței procesului de dezvoltare. Stadiile dezvoltării omului în decursul întregii vieți propuse de E. Erikson. Analiza dilemelor (alegerii ce stă în fața subiectului) la fiecare etapă în periodizare. Analiza comparativă a concepției.

Școala psihologiei genetice din Paris, fondată de H. Wallon

Pozițiile metodologice ale lui H. Wallon în înțelegerea problemelor de bază ale psihologiei dezvoltării. Categoriile de activitate în școala din Paris. Mediul social și dezvoltarea psihică. Condițiile și forțele motrice ale dezvoltării psihice și formării personalității. Investigațiile experimentale ale psihologilor parizieni centrate pe primii ani de viață ai copilului. Dezvoltarea conștiinței de sine în viziunea psihologilor din Paris. Experimentele longitudinale efectuate de R. Zazzo asupra gemenilor monoziگوٹی. Periodizarea dezvoltării psihice și formării personalității propusă de școala psihologiei genetice din Paris.

Concepția formării pe etape a acțiunilor mintale propusă de P. Galperin

P. Galperin și psihologia dezvoltării din Rusia. Elaborarea pozițiilor de bază a lui Vîgotski referitor la interiorizarea activității. Baza de orientare a acțiunii – esența, caracteristica. Tipurile de bază ale orientării acțiunii. Eficiența formării acțiunilor în dependență de tipul folosit de B.C.A.

Cauzele comportamentului copilului. Strategiile prin care învață copiii preșcolari

Nevoia copilului de un context structurat pentru a învăța noi comportamente adecvate într-o situație sau alta. Comportamentul copilului ca reflecție a abilităților pe care le are dezvoltate pînă în acel moment. Factori care influențează comportamentul copilului: factorul genetic (temperament), reactivitatea emoțională; convingerile, atitudinile și reacțiile comportamentale și emoționale ale adulților.

Părinții care utilizează pedeapsa și abuzează copiii diferențiază de cei ce nu fac asta prin: convingerile lor despre abilitățile copilului, convingerile despre intențiile copilului, convingerile despre propriile abilități parentale.

Strategiile prin care învață copiii preșcolari: copiii învață prin consecințele comportamentului lor asupra celorlalți; ignorarea comportamentelor pozitive ale copilului crește frecvența apariției comportamentelor negative, problematice; copiii învață numai din feedback-urile pozitive, copiii învață privindu-i și observîndu-i pe ceilalți, copiii învață din instrucțiunile comportamentale. Specificul instrucțiunilor comportamentale greșite

Abilitățile parentale de disciplinare pozitivă ale părinților preșcolarului: formarea la copii a abilităților sociale, managementul emoțiilor, managementul comportamentelor problematice

Abilitatea copilului de a-și recunoaște, înțelege, accepta și exprima emoțiile într-un mod adecvat (fără să-i rănească pe ceilalți) ca indicator al sănătății lui mentale, a stării lui de bine emoționale și sociale. Managementul emoțiilor: recunoașterea și acceptarea emoțiilor, exprimarea lor într-un mod adecvat, adaptarea la situațiile care generează emoții negative prin manifestarea adecvată a lor.

Abilitățile sociale ale copilului preșcolar ce se reflectă prin relaționarea cu altul, împărțirea obiectelor, manifestarea afecțiunii, respectarea regulilor, cooperarea cu ceilalți în rezolvarea de sarcini. Sugestii pentru părinți.

Managementul comportamentelor problematice: refuzul de a împărți jucăriile cu alți copii, confruntarea cu alți copii, comportamentul agresiv al copilului, statul îndelungat la televizor.

Tehnici de consolidare a comportamentelor școlarului mic. Învățarea rutinei comportamentale, formarea obiceiului de a pregăti temele

Consolidarea comportamentelor învățate: recompensa (materială, socială, prin activități preferate – reguli de aplicare a recompenselor), controlul mediului și extincția.

Rutina comportamentală (trezirea de sine stătător, igiena, îmbrăcarea, dejunul, pregătirea ghizdanului, ieșirea la timp din casă). Recomandări pentru părinți.

Recomandări pentru a forma obiceiul de a pregăti temele pentru acasă. Rolul suportului emoțional și aprecierilor pozitive în creșterea motivației de a învăța.

Necesitatea stabilirii limitelor și consecințelor în adolescență. Comportamentele problematice în adolescență. Rezolvarea de probleme ca metodă de management a conflictelor

Modalități de a influența comportamentul adolescentului: stabilirea limitelor, utilizarea consecințelor. Regulile casei – specific și reguli de elaborare a lor (nr. rezonabil, participarea adolescentului la elaborarea lor, corectitudine – pentru toți membrii, schimbarea dacă nu mai e valabilă).

2 tipuri de consecințe: retragerea sprijinului în anumite activități, eliminarea privilegiilor. Caracterizarea comportamentelor problematice în adolescență, funcțiile lor.

Etapele rezolvării de probleme: definirea problemei, identificarea intereselor părților, găsirea soluțiilor, evaluarea soluțiilor, alegerea soluției și implementarea ei, revizuirea planului de implementare.

Rolul profesorului în eficientizarea procesului educativ

Profilul psihologic al personalității profesorului. Competența de specialitate, competența pedagogică, competența psiho-socială.

Calitatea relației profesor-elev: importanța tratării diferențiate a elevilor, cooperarea cu elevii, echitatea în relație cu elevii.

Gestionarea eficientă a clasei de elevi, principii ale disciplinării (împletirea disciplinării cu afecțiune, autocontrol, repartizarea rezonabilă a responsabilităților, respect, norme realiste, folosirea adecvată a sancțiunilor).

Psihocorecția: definiție, sarcini, forme

Definirea psihocorecției în contextul încadrării ei în direcțiile de activitate a psihologului practic. Scopul, cele două sarcini ale psihocorecției, formele psihocorecției: după caracterul orientării, după conținut, în dependență de forma de lucru cu clientul, după prezența programei și după volumul sarcinilor care se soluționează.

Nivelele psihoprofilaxiei, caracteristica fiecărui nivel

Definirea psihoprofilaxiei. Descrierea celor trei nivele ale psihoprofilaxie după E.L.Cowen: primară, secundară și terțiară. Descrierea grupului de elevi cu care se lucrează la fiecare nivel. Determinarea unor posibile sarcini care ar putea fi soluționate la fiecare nivel de psihoprofilaxie.

Lecțiile cu conținut psihologic și consiliul psihologo-pedagogic – cele două căi de perspectivă ale activității de psihoprofilaxie

Definirea lecțiilor cu conținut. Descrierea grupelor cu care se lucrează în cadrul lecțiilor. Condițiile care trebuie respectate la desfășurarea lecțiilor cu conținut psihologic: timp, durata, locul desfășurării, elaborarea programei. Definirea consiliului psihologo-pedagogic. Condițiile în planificarea consiliului: componența, posibilele probleme abordate, sarcinile psihologului.

Principalele metode de influență psihocorecțională individual

Condițiile necesare de respectat în realizarea psihocorecției individuale. Descrierea celor trei forme de influență psihocorecțională individuală. Sarcinile finale ale activității de corecție. Schimbările în cele trei sfere psihologice: intelectuală, emoțională, comportamentală după intervenție psihocorecțională.

Principiile de influență social-psihologică care trebuie respectate într-un training social-psihologic

Definiția trainingului social- psihologic. Avantajele trainingului social-psihologic. Principiile de influență ce trebuie respectate în realizarea trainingului social-psihologic.

Etapele unei ocupații în trainingul social-psihologic

Definiția trainingului social-psihologic. Avantajele trainingului social-psihologic. Etapele unei ocupații a trainingului social-psihologic. Metodele utilizate în trainingul social-psihologic.

Consilierea psihologică: definiții, scopul și sarcinile consilierii, principii, tipuri

Definirea consilierii, componentele importante ale consilierii. Scopul și sarcinile consilierii. Rolul psihologului și clientului în consiliere.

Principiile consilierii: Atitudinea binevoitoare față de client, Orientarea spre normele și valorile profesionale, Angajarea clientului în procesul consultativ, “Nu dăuna”.

Tipuri de consiliere în dependență de particularitățile individuale ale clientului și problemele cu care s-a adresat, pot fi deosebite următoarele tipuri de consiliere: intim-personală, de familie, psihologo-pedagogică, de afaceri. Tipuri de consiliere în dependență de numărul participanților: consiliere individuală și consiliere în grup.

Tehnologia consilierii: ascultarea activă, clarificarea, reflectarea, interpretare

Ascultarea activă – esența. Componentele ascultării active: contactul verbal (direct, indirect), contactul neverbal (vizual, mimică, poziția corpului, distanța), componentele paraverbale (intensitatea și tonalitatea vocii, tempoul vorbirii), pauzele (funcții, durata).

Clarificarea: întrebări deschise și întrebări închise, întrebări directe, indirecte și prioective; întrebări paradoxale. Funcțiile întrebărilor.

Reflectarea, tipuri: reflectarea manifestărilor nonverbale și paraverbale, reflectarea conținutului (parafrizarea și generalizarea), reflectarea emoțiilor și sentimentelor.

Interpretarea: determinarea relației dintre afirmații, evenimente sau probleme separate, accentuarea unor particularități sau emoții ale clientului, interpretarea mecanismelor de apărare, a rezistenței sau transferului, stabilirea relației dintre evenimentele, gândurile și stările actuale cu cele din trecut, se face legătura dintre conflictele actuale și traumele psihologice din trecut, oferirea posibilității de a-și înțelege trăirile, comportamentul și problema într-un alt mod, adică atribuirea unui sens nou, pozitiv. Reguli de formulare a interpretării.

Etapele discuției consultative, specificul fiecărei etape

Etapele de bază ale discuției. Începutul discuției: salutul, prezentarea, explicarea esenței consilierii, confidențialitatea, durata discuției. Tipurile de rezistență.

Cercetarea clientului: menținerea contactului, stimularea clientului să vorbească, structurarea discuției. Formularea și verificarea ipotezelor. Modalități de verificare a ipotezelor: adresarea întrebărilor, analiza situațiilor concrete etc.

Etapa acțiunilor de corecție. Tehnici utilizate: accentuarea contradicțiilor, formularea variantelor alternative, inversia de rol.

Finisarea discuției. Momentele principale: totalul discuției, stabilirea următoarei întâlniri, despărțirea.

Consilierea la distanță: consilierea la telefon, scriboterapia. Specificul lor

Consilierea la telefon. Aspectele specifice ale consilierii telefonice: accesibilitatea, confidențialitatea, posibilitatea de a întrerupe contactul, „efectul comunicării limitate”, „efectul încrederii”.

Corespondența consultativă. Motivele apariției unui astfel de tip de consiliere. Cele 2 etape ale acestui proces: etapa de diagnostic și etapa de consiliere (psihoterapeutică). Specificul scrisorii psihoterapeutice. Limitele scriboterapiei.

Psihoterapia psihanalitică: esență, tehnici de lucru

Principiile fundamentale ale psihoterapiei psihanalitice. Geneza nevrozelor. Abordarea dinamică și structurală a nevrozelor. Mecanismele de apărare. Scopul terapiei, organizarea terapiei. Tehnicile de lucru în terapia psihanalitică. Terminarea curei psihanalitice.

Psihoterapia experiențială. Psihoterapia centrată pe client (C. Rogers)

Abordarea psihoterapeutică experiențială. Scopul, idealul și direcțiile de orientare a psihoterapiei experiențiale. Terapia centrată pe client. Condițiile care asigură activarea resurselor clientului pentru

dezvoltare: înțelegerea empatică a clientului, atitudinea pozitivă necondiționată față de client, psihoterapeutul trebuie să fie o persoană congruentă. Geneza nevrozelor. Tehnicile de lucru utilizate.

Meditația: descriere, condițiile în care se recomandă practicarea ei

Definirea meditației. Condițiile de practicare a meditației: spațiul, timpul, frecvența. Efectele benefice ale meditației asupra organismului.

Hipnoza ca modalitate de reglare a stărilor emoționale

Definirea hipnozei. Descrierea școlilor de psihiatrie care au stat la baza apariției hipnozei. Caracteristicile stării hipnotice (Hilgard). Inducția hipnotică : faza de pregătire, inducția hipnotică, adâncirea transei după realizarea inducției, de hipnotizare. Direcțiile de aplicare a hipnozei. Hipnoterapia.

Psihoterapia cognitiv-comportamentală: geneza nevrozelor, tehnici de lucru cu clientul

Esența psihoterapiei cognitiv comportamentale. Geneza nevrozelor: modelul lui Ellis despre viață, soluțiile propuse de Ellis în depășirea nevrozelor. Mecanismele de bază care pot fi dereglate din cauza nevrozelor: elemente cognitive, procese cognitive, conținut cognitiv. Scopul, obiectivul, durata terapiei. Tehnici de lucru a terapiei cognitiv-comportamentale: tehnici de identificare a gândurilor negative, tehnici de modificare a gândurilor negative.

Psihoterapia: principalele forme psihoterapeutice, factorii comuni ai diferitor forme psihoterapeutice

Definirea psihoterapiei în sensul larg. Obiectivul psihoterapiei. Cazurile în care se aplică psihoterapia. Dreptul la practica psihoterapeutică. Factorii comuni ai psihoterapiei. Principalele forme de psihoterapie :dinamice, comportamentale și experiențiale.

Consilierea de grup: efecte, scopuri, avantaje. Rolul psihologului

Scopurile de prevenție și reabilitare realizate în consilierea de grup. Influența grupului: antrenarea abilităților, primirea feed-backului. acceptarea și încrederea în membrii grupului, ajutorul reciproc ca condiție de bază a grupului. Scopurile grupului.

Efectele grupului: favorizează procesul de autostudiere, ajută la aprecierea sentimentelor, trăirilor proprii, a montajelor și faptelor, contribuie la autodeschidere, schimbare, formarea Eu-concepției, și, astfel, consolidează încrederea în sine.

Avantajele consilierii în grup: studierea stilului relațiilor cu ceilalți, discutarea felului în care membrii se percep reciproc, grupul oferă înțelegere și susținere, membrii grupului singuri decid ce vor să schimbe.

Rolul consilierului în grup: însoțește (facilitează) interacțiunea dintre membrii grupului; creează condiții în care membrii grupului ar putea învăța unul de la altul; ajută în stabilirea scopurilor personale și transferarea insight-ului în plan concret de acțiuni, care implică și activități în afara grupului; învață membrii grupului să se afle „aici-și-acum” și să determine conținutul pe care vor să-l studieze în grup.

Consilierea de grup: tipuri de grupuri după scop și după categoria de beneficiari

După categoria de beneficiari: grupuri pentru copii, grupuri pentru adolescenți, grupuri pentru studenți, grupuri pentru persoanele în etate. Situații în care pot fi formate.

După scop: grupuri psihoterapeutice (axate pe reabilitare, tratare, reconstruirea personalității), grupuri de instruire (axate pe o temă concretă sau o anumită categorie de clienți, dezvoltă deprinderi sociale, clarifică probleme concrete, depășește situații dificile), grupuri orientate spre soluționarea sarcinilor (corectarea funcționalității organizației), grupuri de autoajutorare (sistem de susținere care le protejează de stres și servește drept stimul pentru a-și schimba viața).

Specificul etapei I de formare a grupului: anunțul, selecția, motivarea, sarcinile consilierului la această etapă

Planificarea consilierii de grup: determinarea scopurilor grupului, tipul clienților, a modalității de a anunța despre constituirea grupului, programul de activitate, structura și formatul grupului, pregătirea membrilor grupului.

Anunțul: în scris sau întâlnirea nemijlocită cu potențialii participanți. Selecția – completarea formularului sau interviul. Criterii de selecție a membrilor grupului.

Motivarea participanților: se discută importanța disponibilității personale de a participa la activitățile grupului, utilitatea participării la activitățile grupului depinde de gradul de implicare personală, determinarea scopurilor personale clare și concrete, importanța autodeschiderii, asumarea responsabilității pentru momentele (dificultățile) ce vor să fie discutate în grup, importanța lecturii, reflexiei și completarea jurnalului pentru centrarea atenției asupra sinelui, misiunea grupului este de a ajuta participanții să-și dezvolte un nou mod de a gândi, a simți și a acționa.

Sarcinile consilierului la această etapă: determinarea scopului general, elaborarea propunerilor clare pentru formarea grupului, anunțarea formării grupului, oferirea de informații despre grup; selectare participanților, primirea acordului părinților în caz de necesitate, organizarea sesiunii de prezentare a regulilor și de motivare a participanților pentru activitate, asigurarea acordului informat a participanților de a activa în cadrul grupului.

Etapetele de dezvoltare a grupului în cadrul consilierii de grup: de formare, de cercetare, de rezistență, de coeziune, de integrare și finisare, de evaluare

Etapa de formare a grupului: anunțul, selecția, motivarea, sarcinile consilierului.

Orientarea generală și cercetarea grupului: clarificarea așteptărilor, testarea limitelor, crearea atmosferei de încredere și colaborare. Dificultăți întâlnite la această etapă. Funcțiile participanților și psihologului.

Etapa rezistenței, confruntărilor și conflictelor – particularitățile etapei, funcțiile moderatorului.

Etapa de coeziune și productivitate – particularitățile etapei, funcțiile moderatorului.

Etapa de integrare și finisare – totalurile, împărtășirea experienței obținute, frica de separare, planificarea activităților ulterioare. Funcțiile moderatorului.

Etapa de evaluare – discutarea reușitelor obținute după finisarea lucrului în grup, amintirea momentelor legate de lucru în grup.

Organizarea serviciului psihopedagogic în sistemul de învățământ

Direcțiile de bază ale activității psihologului practic: Psihodiagnostica. Psihoprofilaxia. Psihocorecția. Unitatea diagnostic-corecțională. Particularitățile serviciului de diagnostică. Analiza problemei. Alegerea metodei de diagnostică în școală. Diagnostica în condițiile școlii. Cazurile de diagnostică în instituțiile respective.

Prognoza dezvoltativă. Programa dezvoltativă și corecțională. Aspectul ei psihologo-pedagogic.

Organizarea serviciului de psihoprofilaxie și dificultățile posibile. Conținutul psihoprofilaxiei în sistemul învățământului. Consiliul psihologo-pedagogic. Consilierea psihologică. Psihoigiena. Cabinetul de relaxare a psihologilor.

Principiile și regulile etice de lucru ale psihopedagogului

Cele 5 principii de activitate ale psihopedagogului: principiul "Nu dăuna" (regulile: respectului reciproc dintre psiholog și individul supus experimentului; a securității individului, a contradicției greșite ale comandatarului față de individ).

Principiul "Competenței psihologului" (regulile: a cooperării dintre psiholog și comandatar, a comunicării profesionale dintre psiholog și individ, a fundamentării rezultatelor cercetării).

Principiul imparțialității (regulile: metodicii adecvate, a consistenței științifice a rezultatelor cercetării, a concludenței informației cu caracter psihologic transmise comandatarului).

Principiul confidențialității (regulile: a codificării informației cu caracter psihologic, a păstrării controlate a informației cu caracter psihologic, a corectitudinii utilizării informației cu caracter psihologic).

Principiul acordului informației care cere ca psihologul, comandatarul și individul supus experimentului să fie la curent cu deontologia activității psihologice, scopul și metodele ei, participând la experiment în mod voluntar.

Factorii activității de învățare. RȘ / NRȘ

Structurile psihice implicate în realizarea actelor învățării și în producerea efectelor învățării. Definierea conceptelor de NRȘ / RȘ. Exigențele și realizările școlare. Notele școlare ca expresie numerică a NRȘ / RȘ. Clasificarea factorilor ce produc NRȘ : economici, biologici, psiho-sociali, pedagogici, psihologici.

Factorii cognitivi: senzațiile, percepțiile, memoria, gândirea, imaginația și implicarea lor în procesul învățării. Rolul înțelegerii în procesul învățării.

Factorii noncognitivi. Învățarea și anxietate. Impactul ei asupra învățării și asupra personalității elevului.

Metode tradiționale și moderne de evaluare școlară

Formele evaluării: orală, scrisă, probe practice, formele mixte.

Metode și tehnici tradiționale: tezele, examenul oral, lucrările practice. Avantaje și dezavantaje.

Metode și tehnici moderne: Investigația, particularități. Proiectul, criteriile de alegere a proiectului, capacități/competențe care se evaluează în timpul realizării proiectului. Portofoliul, utilitatea portofoliilor.

Autoevaluarea. Condiții necesare pentru formarea deprinderilor autoevaluative la elevi. Căi de formare și de educare a spiritului de evaluare obiectivă: autocorectarea sau corectarea reciprocă, autonotarea controlată, notarea reciprocă, metoda de apreciere obiectivă a personalității (Zapan).

Testele docimologice, procedura de elaborare a lor

Testele ca tehnici de măsurare și evaluare. Tipurile testelor de măsurare și evaluare: individuale și în grup; obiective și eseuri; standardizate și teste elaborate de profesor.

Itemii obiectivi: cu alegere duală, de tip pereche, cu alegere multiplă. Avantaje și dezavantaje. Itemii

semiobiectivi: cu răspuns scurt, de completare, întrebări structurate. Avantaje și dezavantaje. Itemii

subiectivi: rezolvarea de probleme și de tip eseu. Avantaje și dezavantaje.

Elaborarea testelor de evaluare școlară: stabilirea obiectivelor, determinarea ponderii fiecărui tip de obiectiv și a fiecărei unități majore de conținut, determinarea numărului necesar de itemi care va forma testul, pregătirea testului pentru a fi administrat. Cerințe față de construirea testului. Evaluarea rezultatelor testelor, reguli de comunicare a rezultatelor.

Psihologia juridică: știință și practică

Psihologia juridica: definiții. Problematika psihologiei juridice. Scurt istoric al psihologiei juridice.

Psihologia delincvenței infantile

Aspecte psihologice privind delincvența juvenilă. Tipurile infractorilor minori. Profilul psihologic al minorului delincvent. Factorii implicați în determinarea comportamentului deviant al minorilor. Aspecte psihologice privind profilaxia comportamentului delincvent al minorilor. Dimensiuni psihologice și psihosociale ale educării și reintegrării sociale a minorilor delicvenți

Psihologia personalității infractoriale

Conceptul de personalitate în psihologia judiciară. Curente și orientări în abordarea personalității infractorului. Componentele personalității. Tipuri de personalitate.

Psihologia victimei și victimologia

Noțiuni de victimologie. Istoricul victimologiei. Factori victimogeni. Aspecte privind tipologia în victimologie. Aspecte psihologice privind protecția și autoprotecția împotriva victimizării.

Grupul ca formațiune psiho-sociologică

Conceptul de grup. Factorii activității de grup. Factorii productivității de grup. Caracteristica psihologică a grupurilor mari.

Comunități și grupuri. Valorile și normele elaborate de grup.

Experimentul lui Asch orientat la studiul conformismului în condiții de laborator. Metode de studiere a coeziunii. Formații eficiente de lucru în grup.

Conceptul de atitudine. Structura atitudinilor. Relația atitudini-valori. Mecanismul persuasiunii

Conceptul de atitudine. Structura atitudinii. Atitudine și comportament. Factori divergenți și convergenți. Insuficiența conceptului de atitudine pentru explicarea mecanismelor comportamentului social. Metode de studiere a atitudinilor.

Formarea și schimbarea atitudinii. Efectul persuasiunii. Principiul de distanță socială. Moduri de tratare a montajului social. Valori și atitudini.

Fenomenul atribuirii. Atribuire de cauzalitate internă și externă. Auto- și heteroatribuire

Orizontul cotidian și progresul atribuirii. Conceptul de atribuire, postulatele atribuirii, felurile atribuirii. Teoria echilibrării cognitive. Modelul covariației. Schema cauzală a atribuirii. Teoria inferenței corespondente. Mecanisme interne și externe de reglare a comportamentului psihosocial.

Obiectul de studiu al psihologiei pedagogice. Teoriile clasice a învățării

Prezentarea generală a teoriilor învățării. Abordările alternative în studierea legilor însușirii experienței sociale. Nivelurile de elaborare a teoriilor (L. Itelson). Funcțiile teoriilor învățării.

Teoria condiționării clasice (I. Pavlov, N. Miller). Învățarea ca proces de formare a reflexelor condiționate. Fundamentarea fiziologică.

Teoria gestaltistă a învățării (Köhler, Koffka). Procesul învățării ca o structuralizare a câmpului perceptiv în anumite configurații. Teoria behavioristă a învățării (Watson, Thorndike). Legea efectului. Suportul experimental a acestor teorii.

Teoriile moderne ale învățării

Teoria psihogenezei operațiilor intelectuale. (J. Piaget). Asimilarea și acomodarea. Fazele evoluției inteligenței. Teoria instruirii și dezvoltării (L. Vâgotskii).

Strategia de organizare a procesului învățării și etapele formării acțiunilor mintale. Concepția formării acțiunilor mintale (P. Galperin). Conceptul de tipurile de instruire. Criteriile de clasificare.

Teoria învățării cumulativ – ierarhice (R. Gagné). Tipurile de învățare: învățarea semnalelor, învățarea $S \rightarrow R$, înlănțuire, asociație verbală, învățare prin discriminare, însușirea de noțiuni, învățarea de reguli, rezolvarea de probleme. Transferul pozitiv vertical.

Teoria învățării depline (Carroll, Bloom, Block). Timpul acordat învățării. Timpul folosit, timpul necesar. Condițiile interne și externe ale reușitei școlare. Microgrupurile cooperative. Evaluarea formativă.

Teoria genetic–cognitivă și structurală a învățării (J. Bruner). Modalitatea activă, reprezentativ – imaginativă (iconică) și simbolică în însușirea cunoștințelor.

Efectivitatea comparativă a abordărilor conceptuale moderne în problema dezvoltării cognitive în procesul învățării. Aportul concepțiilor lui J. Piaget, B. Schiner, J. Bruner, S. Peipert, P. Galperin, M. Talizina, B. Davidov, D. Elconin în rezolvarea problemelor interrelației învățării și dezvoltării.

Structura activității de învățare la nivel macropsihologic

Abordările psihologice a activității de învățare (Piaget, Bruner, Gagné, Rubiņstein, Mencinskaia, Itelson) și neajunsurile de bază. Conținutul însușirii ca mijloc al activității de învățare.

Secvențele activității de învățare la nivel macropsihologic. Aprecierea nivelului de formare a activității de învățare (T. Repkin, E. Zaika).

Motivația învățării. Definiție, tipologie, evoluție. Strategii de motivare

Conceptul de motivație a învățării. Funcțiile motivației învățării: declanșarea activității de învățare, stimularea și energizarea activității de învățare. Motive puternice sau slabe, motive stabile sau efemere, motive extrinseci și intrinseci. Motivația realizărilor în contextul școlar: impulsul cognitiv, afirmarea eului, impulsul afiliativ. Legea optimului motivațional. Satelizarea / nonsatelizarea elevului și motivația învățării. Dinamica motivației școlare de la sentimentul de curiozitate și plăcerea de a avea ghiozdan (cl. I), prestigiul activității de învățare (cl. I-II) la dorința de a dobândi autoritate în colectivul clasei și interese de cunoaștere mai diferențiate (cl. III-IV). Din clasa VIII încep a se profila motivele pregătirii pentru viață, pentru viitoarea profesie.

Strategii de motivare: Carotă și KITA, îmbinarea acestora.

Modelele descriptive și explicative ale supradotării

Abordări teoretice ale supradotării. Modelele descriptive ale supradotării (teoria inteligenței multiple; modelul lui F.Gagne). Modelele explicative ale supradotării (Modelul triadic al dotării superioare a lui I.S. Renzulli; dinamica excelenței la adolescență în concepția lui F. Monks, modelul interactiv al excelenței a E. Landau).

Strategii de organizare a instruirii diferențiate: accelerarea, îmbogățirea, gruparea aptitudinală

Strategii de organizare a instruirii diferențiate: accelerarea, îmbogățirea, gruparea. Principalele forme ale accelerării studiilor. Forme de curriculum îmbogățit. Forme de grupare aptitudinală. Școlile speciale: avantaje și dezavantaje. Clasele speciale: avantaje și dezavantaje. Grupele omogene.

Abordări teoretice ale creativității. Etape ale actului de creație. Stimularea creativității.

Abordări teoretice ale creativității. Teoria psihanalitică. Teoria asociaționistă a creativității. Teoria gestaltistă. Teoria behavioristă. Teoria umanistă. Teoria culturală (interpersonală). Teoria factorială. Teoria cognitivă.

Etape ale actului de creație: preparația, incubația, inspirația sau iluminarea, verificarea sau revizuirea. Metode destinate personalității creatoare. Metodele psihoterapiei: metode bazate pe discuția individuală, psihoterapiile de grup (psihodrama, metode de valorificare a calităților ambianței fizice și interpersonală, metode de relaxare). Metode sugestive: sugestopedia, metoda sofronică (sofrologică), controlul mental Silva, hipnoterapia. Metode destinate produsului creator: metode imaginative (brainstormingul, sinectica, metoda Philips 6-6, discuția Panel, metoda 6-3-5, metoda Delphi, metoda Frisco); metode rationale (analitice) (metoda listelor, metodele matriciale).

Noțiunea de motivație. Tipurile de motivație

Definirea motivației ca proces psihic. Natura dublă a motivației: motivația înnăscută sau primară și motivația dobândită sau secundară. Factorii esențiali pentru formarea structurii motivaționale: de ordin intern și de ordin extern.

Elemente specifice sferei motivaționale la vârsta preșcolară, școlară mică, preadolescentă, adolescentă

Componentele specifice sferei motivaționale la preșcolari: filtrul intern, formarea scopului în cursul îndeplinirii activității, raportarea necesităților și motivelor la mediul social. Componentele sferei motivaționale la școlarul mic : restructurarea motivelor după schimbarea statutului social, influența sferei motivaționale de activitatea de învățare, simțul datoriei, intensificare rolului filtrului intern, mecanisme de formare a motivului. Componentele sferei motivaționale în preadolescența : schimbarea sferei de interese a copilului. Cele două faze de dezvoltare a sferei motivaționale în evoluția intereselor: apariția noilor interese, cristalizarea intereselor. Componentele sferei motivaționale la adolescenți: noile tendințe motivaționale. Capacitatea conștientă de luare a deciziei. Motivele legate de planificarea viitorului.

Motivația pentru căsătorie (după Fineburg)

Aspectele menționate de psihologii sociali: motivația căutării partenerului de viață, motivele vieții de familie, motivele de divorț. Motivația de căsătorie se reduce la trei motive principale: biologice, socio-culturale, economice.

Motivele pentru căsătorie depind în mod semnificativ de situația socială, de sexului subiectului, vârsta, valorile existente în viața sa și de alți factori. Iubirea ca motivație principală în alegerea unui viitor soț pentru majoritatea tinerilor.

Abordarea comportamentului alcoolicului din perspectiva teoriilor psihologice

Efectele alcoolului asupra organismului. Cele trei grade de ebrietate. Definiția alcoolismului. Simptomatologia timpurie a alcoolismului. Caracteristica evoluției alcoolismului : cele trei faze ale alcoolismului. Consecințele alcoolismului. Motivația consumului de alcool.

Deprinderile urâte, atitudinile educative parentale care pot provoca apariția deprinderilor urâte

Nevrozele ca factori în apariția deprinderilor urâte. Definiția deprinderilor urâte. Tipurile deprinderilor urâte. Cauza apariției, modalități de înlăturare. Descrierea atitudinilor educative parentale, ca și cauze a apariției a deprinderilor urâte, ce pot provoca apariția lor.

Caracteristicile psihologice ale unei persoane ce aderă la un cult distructiv și ale liderul unui asemenea cult

Descrierea unui cult distructiv. Două forțe ce au ca rezultat aderarea la un cult : tactica realizată în convertirea la un cult, personalitatea noviceului. Caracteristici specifice persoanei ce poate fi ușor recrutată într-un cult. Consecințe asupra persoanelor devenite membre a cultelor distructive: consecințe psihice, probleme psihosomatice, probleme somatice, probleme sociale. Caracteristicile personalităților care stau la baza formării cultelor distructive.

Psihologia muncii. Obiectul de studiu și sarcinile. Domeniile psihologiei muncii

Obiectul de studiu și sarcinile psihologiei muncii. Domeniile de studiu al psihologiei muncii. Psihologia personalului. Psihologia inginerescă. Psihologia socială a muncii. Psihologia organizațională. Psihologia economică.

Inadaptarea și disfuncționalitatea profesională

Cauzele manifestărilor de dezadaptare. Incidentele și accidentele de muncă. Oboseala. Formele oboselii. Modelul neurofiziologic al oboselii. Stresul ocupațional. Clasificarea stresului psihic. Monotonia. Încordarea emoțională. Măsurarea, prevenirea și atenuarea oboselii, monotoniei în timpul muncii.

Abordările cognitiviste ale conflictului (Lewin, Heider, Merlin)

K.Lewin – relația comportament și percepția, trăirea situației. Conflictul ca situație în care asupra individului acționează simultan 2 forțe contradictorii de aceeași mărime. Tipurile de bază ale conflictelor interioare: individul se află între 2 forțe fie cu valențe pozitive, fie cu valențe negative, sau obiectul este înzestrat concomitent cu valență pozitivă și negativă. Conflictele interpersonale – rezultat al contradicției dintre trebuințele personale ale omului și forța exterioară.

Heider – teoria echilibrului. Echilibru din 3 atitudini pozitive: P simpatizează pe O, O face ceva ce P apreciază pozitiv. Echilibru din 3 atitudini negative: lui P îi este antipatic O, O face ceva negativ din punctul de vedere a lui P. Dezechilibru (conflict): P are atitudine pozitivă față de O, dar negativă față de X sau invers. Soluții.

Merlin – neputința subiectivă de a soluționa conflictul (care e rezultatul aprecierii subiective, a interpretărilor persoanei) este condiția obligatorie pentru ca acesta să apară.

Funcțiile pozitive ale conflictelor.

Determinantele conflictelor interpersonale și formele pe care le pot avea

Conflictele interpersonale – ciocnirea persoanelor în procesul de interacțiune. Cauze: factorii obiectivi (situație de concurență sau pozițiile de statut-rol), factorii subiectivi (particularitățile individuale ale

persoanei).

Determinantele conflictelor interpersonale: Percepția altuia influențată de stereotipuri, montajele față de oponent, neînțelegerea corectă a celuilalt, scopul și orientarea emoțională a părților, compatibilitatea interpersonală, influența mediului, interesele grupului

Conflictelor interpersonale pot avea 3 forme: concurență – tendința de a domina; polemică (litigiu); discuție.

Rezultatele conflictelor interpersonale: fuga de conflict; anularea contradicțiilor; compromisul; escaladarea tensiunii; suprimarea conflictului prin forță.

Natura conflictelor conjugale, cauze și modalități de soluționare

Familia ca grup social mic (comunicarea are loc la nivel emoțional-psihologic) și ca institut social (comunicarea are loc la nivel instrumental). Conflicte condiționate de trăsăturile de personalitate ale soților și de particularitățile relațiilor familiale. Conflicte condiționate de influența condițiilor obiectiv-subiective asupra relațiilor conjugale.

Cele mai frecvente **cauze ale conflictelor conjugale**: necesități nesatisfăcute; divergențe de opinii, gusturi, viziuni, norme, valori; așteptări de sex-rol inadecvate; incompatibilitatea caracterelor și trăsăturilor individuale ale soților; nedorința / incapacitatea soților de a îndeplini funcțiile de rol; incapacitatea de autorealizare; influențele negative ale mediului ce duc la înrăutățirea condițiilor financiare, de trai etc; alcoolismul, narcomania; adulterul.

Conflictelor conjugale pot fi prevenite dacă partenerii ajung să se cunoască bine încă înainte de căsătorie; căsătoria este din dragoste; soții au activități comune.

Sugestii pentru soluționarea conflictelor conjugale.

Cauzele conflictelor în sistemul educațional și etapele soluționării conflictelor „pedagog-părinte-elev”

Conflicte la nivel superior, mediu și inferior. Cauzele conflictelor „societate – sistem de învățământ”, cauzele conflictelor în colectivele pedagogice, cauzele conflictelor „pedagog - elev”. Etapele soluționării conflictelor în sistemul „pedagog – părinte - elev”: percepția adecvată, dialogul, interacțiunea. Sugestii pentru pedagogi.

Istoria și apariția psihologiei clinice

Psihologia clinică în antichitate (Hippocrate). Psihologia clinică în epoca renașterii. Psihologia clinică vs. psihologia experimentală. Fondatorii psihologiei clinice (Phillippe Pinel, Jean-Martin Charcot, Emil Kraepelin, Lightner Witmer).

Semiologia proceselor psihice. Tulburările senzațiilor și percepției

Iluziile. Tipurile iluziilor. Agnoziile. Tipurile agnoziilor. Halucinațiile. Tipuri de halucinații.

Bolile psihogene. Nevrozele și psihozele reactive

Psihogeniile. Simptomele. Tratament. Nevrozele. Tipurile nevrozelor. Factori determinanți ai nevrozelor. Simptomele. Tratament. Psihozele reactive. Tipuri. Tratament.

Autismul și schizofrenia

Caracteristica generală a autismului. Predominanța autismului Etiologia și simptomele autismului. Tratamentul autismului. Factorii determinanți ai schizofreniei. Manifestările clinice ale schizofreniei. Tratamentul schizofreniei.

Relația medic-pacient – caracteristici generale, etapele întâlnirii medic - pacient, cauzele comunicării deficiente dintre medic și pacient

Caracteristici generale ale relației medic – pacient (relație interpersonală, relație socială, relație psihologică). Etapele întâlnirii medic – pacient: acomodarea, convorbirea, examenul fizic, stabilirea diagnosticului, indicarea tratamentului, reluarea autonomiei. Modele de relații terapeutice dintre medic și pacient: modelul activ – pasiv, modelul profesor – student, modelul participării mutuale, modelul prietenesc.

Aspectele psihologice ale bolii și durerii

Noțiunea de anormalitate, boală și durere. Modelele de explicare a bolii: modelul biomedical, modelul biopsihosocial, modelul umanist, modelul interpersonal. Clasificarea durerii: durerea acută, durerea cronică, durerea cutanată, durerea somatică, durerea viscerală.

Noțiunea de familie, căsătorie, cuplu. Tipurile și funcțiile familiei.

Funcțiile și tipurile iubirii conjugale

Funcțiile familiei: educativă, gospodărească, emoțională, comunicativă, emoțional-sexuală, controlului social. Tipurile de familie: familia extinsă, familia nucleară, familia monoparentală, familia mixtă, monogamia, poligamia, concubinajul. Tipurile iubirii conjugale: oarbă, romantică, matură.

Teoriile explicative ale cuplului și familiei

Teoria dezvoltării (ciclurile vieții). Teoria structurală (dinamica rolurilor și a puterii). Teoria funcțională: abordarea comunicațională, abordarea interacționistă-simbolică, abordarea din perspectiva conflictului, abordarea socială a schimbului.

Esența comunicării nonviolente. Comunicarea care blochează compasiunea

M. Rosenberg – ce facilitează inter-relațiile umane și ce factori perturbă abilitatea de a rămâne compasional. Termenul de nonviolență se referă la natura compasională a personalității. Importanța exprimării și ascultării. Ideea de bază a acestui model de comunicare este de a dăruia din inimă, astfel încât să reușim să stabilim o conexiune cu noi înșine și cu alții.

Cele 4 componente ale comunicării nonviolente.

Aspectele CNV: exprimarea noastră onestă prin intermediul celor 4 componente și recepționarea empatică prin intermediul celor 4 componente. Situații de aplicare a CNV.

Comunicarea care blochează compasiunea: judecățile moralizatoare, comparațiile, negarea responsabilității, porunca, revendicări imperative, hipergeneralizarea, critica, sfatul necerut, amenințarea, lauda cu scop de manipulare.

Componentele comunicării nonviolente: observația fără apreciere, identificarea și exprimarea emoțiilor, exprimarea nevoilor, rugămintea

Prima componentă – delimitarea observării de evaluare (Cînd vad sau aud...). Observarea a ceea ce realmente se întâmplă (ce alții fac sau vorbesc, ce ne satisface sau insatisface, ce ne îmbogățește sau ne sărăcește viața). Exprimarea celor observate fără a recurge la judecată sau evaluare.

Exprimarea emoțiilor (Cînd vad sau aud..., mă simt ...): distincția între ce simțim și ce considerăm, ce simțim și ce credem că suntem, ce simțim și ce credem despre comportamentul celuilalt.

Conștientizarea cauzei trăirilor noastre sufletești: acțiunile altor persoane pot fi stimuli, dar nu cauze ale emoțiilor noastre. Emoțiile noastre rezultă din necesitățile și așteptările noastre la moment.

Opțiuni de a recepționa mesajele negative: să ne acuzăm pe noi înșine, atribuindu-ne cele spuse; să

acuzăm alte persoane; să evidențiem propriile noastre necesități și trăiri; să intuim / recunoaștem necesitățile și trăirile altor persoane. Trăirile conectate la necesități: Eu simt, deoarece vreau... / am nevoie...

Formularea corectă a rugămintilor: utilizarea formelor pozitive; evitarea limbajului vag și abstract; exprimarea și a rugămintii, nu doar emoțiilor sau nevoilor; suntem conștienți de ceea ce cerem.

Agresivitatea. Abordări teoretice ale agresivității. Tipurile și factorii determinanți ai agresivității
Agresivitatea. Abordări teoretice ale agresivității: teorii instinctuale ale agresivității (abordarea psihanalitică S.Freud; teoria etologică a agresivității K.Lorenz și Eibl-Eibesfeldt); teorii reactive asupra comportamentului agresiv (teoria frustrare-agresiune D.Dj. Dollard, modelul lui D.Berkowitz,); teorii ale învățării (învățarea directă instrumentală A.Bandura); abordarea cognitivă.

Definiții ale agresivității. Tipurile agresivității: criteriile de clasificare.

Teorii ale emoțiilor: teoria evoluționistă a emoțiilor, teorii fiziologice periferice ale emoțiilor, teorii fiziologice centrale ale emoțiilor, teorii cognitive fiziologice ale emoțiilor, teoria diferențială a emoțiilor

Teoria evoluționistă a emoțiilor (Ch. Darwin, P.Ekman). Teoria intelectualistă (J. Herbart și J. Nahlowski). Teoria fiziologică periferică (William James și Carl Lange). Teoria fiziologică centrală (W. Cannon și R. Bard). Teorii cognitive fiziologice (Magda Arnold, R.Lazarus, S.Schachter și J.Singer). Teoria diferențială a emoțiilor (C.Izard).

Factorii autodeterminării profesionale: factorul socioeconomic, factorul sociopsihologic, factorul psihologic, factorul psihofiziologic individual

Importanța factorilor în autodeterminarea profesională. Factorul socioeconomic, factorul sociopsihologic, factorul psihologic, actorul psihofiziologic individual.

Rolul familiei în orientarea profesională a copiilor

Sarcinile familiei în orientarea copiilor. Cunoașterea elevilor în familie și educația autocunoașterii și autoaprecierii obiective. Greșelile educative ale părinților în OȘP

Direcțiile principale în activitatea psihologului școlar în OȘP

Direcția de informare, etapele informării, metode și mijloace de informare în practica orientării. Direcția diagnostică, etapele direcției diagnostice. Consilierea psihologică în OSP, tipurile (direcțiile) consilierii profesionale, etapele consilierii profesionale. intervenția psihologică în OSP.

Abuzul asupra copilului: abuzul emoțional și neglijarea. Simptome și consecințe

Semnele abuzului emoțional. Caracteristicile vătămătoare psihologic asupra copilului după Whitman (1998). Consecințe ale abuzului emoțional în plan emoțional și social. Neglijarea. Tipurile neglijării. Consecințele neglijenței.

Abuzul asupra copilului: abuzul fizic și sexual. Simptome și consecințe

Semne și consecințe ale abuzului fizic. Forme de abuz sexual. Efecte ale abuzului sexual asupra copiilor: Efecte pe termen scurt și pe termen lung.

Clasificarea victimelor

Principalele dificultăți ale clasificării victimei. Criterii de clasificare: în dependență de categoria

infracțională care generează victima; gradul de implicare și de responsabilitate al victimelor în comiterea infracțiunii.

Manipularea relațiilor

Tipuri de manipulare (sub aspectul relațiilor sociale): manipularea din interiorul relațiilor; manipularea prin intermediul relațiilor; manipularea din exteriorul relațiilor.

Schema de analiză a comunicării de masă, prin mass-media (Harold D. Lasswell): cinci direcții de analiză în funcție de cele cinci întrebări legate de procesul comunicațional: „Cine?“, „Ce spune?“, „Pe ce canal?“, „Cui spune?“, „Cu ce efect?“.

Manipulare cognitivă ține de selectarea și ordonarea informațiilor. Scopul - instituirea și conservarea unei false relații cordiale.

Manipularea normelor

Utilizarea normelor sociale în procesul manipulării. Procedeele utilizate pentru manipularea normelor: ținută vestimentară, mod de prezentare; prestață, atitudine relațională; paralimbaj, postură corporală; folosirea unor cuvinte semnificative; fraze sau formule de limbaj stereotipice; poziționare spațială; acțiuni specifice și modul de a le întreprinde; evocarea unor evenimente trecute; referiri la situații deosebite; apelul la cunoștințe comune; invocarea indirectă a normelor culturale de referință; discreditarea unor atitudini, reguli sau norme.

Apelul la elemente spațiale sau senzoriale ori la configurații spațiale care sugerează deprinderi sau norme. Sterotipurile și normele sociale. Apelul la normele comune.

Mecanismele de influență și stereotipurile

Influența publicității prin intermediul stereotipurilor. Modele culturale de comunicare - schematizări ale situațiilor de comunicare cel mai frecvent întâlnite, bazate pe reguli de percepție/interpretare sau reguli de comportament care oglindesc în mod firesc normele comportamentale comune.

Psihologia persoanelor dependente

Dependența ca tulburare comportamentală. Delimitări conceptuale: obișnuință, dependență, toleranță, sevraj, politoxicomanie, neuroadaptare. Etapele formării comportamentului dependent.

Tipologia comportamentelor dependente. Caracteristica dependențelor chimice. Dependența de alcool. Dependența de droguri. Dependența de preparate medicamentoase.

Particularitățile specifice personalităților dependente. Dependența de computer, TV. Clasificarea jocurilor de computer. Etapele formării dependenței de computer. Profilaxia și tratamentul comportamentelor dependente.

Bibliografie selectivă:

- Albu, G. (2003) Concepte fundamentale ale psihologiei: memoria, gândirea, imaginația. București.
- Baddeley, A. (1998) Memoria umană. București.
- Benson, N. C. (2001) Câte ceva despre psihologie. București.
- Cosnier, J. (2004) Introducere în psihologia emoțiilor și a sentimentelor. Iași.
- Cozmovici, A. (1996) Psihologia generală. Iași.
- Doron, R., Parot, F. (1999) Dicționar de psihologie. București.
- Golu M. (2002) Bazele psihologiei generale. București.
- Hayes, N. & Orrell, S. (1997) Introducere în psihologie. București.
- Havarneanu C. (1999) Metodologia cercetării în științele sociale. Iași.
- Lieury, A. (1996) Manual de psihologie generală. București.
- Lungu N. (2000) Psihologie experimentală. București.
- Malim, T. (2001) Procese cognitive. București.
- Miclea, M. (1999) Psihologia cognitivă. Iași.
- Negură, I. & Losîi, E. (2011) Psihologia generală. Chișinău: IFC
- Piaget, J. (1998) Psihologia inteligenței. București.
- Radu, I. & Col. (1991) Introducere în psihologia contemporană. Cluj-Napoca.
- Reuclin, M. (1999) Psihologia generală. București.
- Șchiopu, U. (1997) Dicționar de psihologie. București.
- Zlate, M. (1999). Introducere în psihologie. Iași.
- Zlate, M. (1999) Psihologia mecanismelor cognitive. Iași.

* * *

- Выготский, Л. С. (1982) Мышление и речь. Москва.
- Выготский Л. С. (1982) К вопросу о многоязычии в детском возрасте. СС. Том 3. Москва.
- Гиппенрейтер, Ю.Б. (1997) Введение в общую психологию. Москва.
- Годфруа Ж. (1992) Что такое психология? В 2-х томах. Москва.
- Корсини, Р. (2004) Психологическая энциклопедия. СПб.
- Лихи, Т. (2004) История современной психологии. СПб.
- Ляудис В. Я., Негурэ И.П. (1994) Психологические основы формирования письменной речи. Москва.
- Маклаков, А. (2003) Общая психология: Учебник для вузов. СПб.
- Немов, Р.С. (1998) Психология. В трёх книгах. Москва.
- Салсо, П. (2001) Экспериментальная психология. Москва.

- Ausubel D., Robinson F. Învățarea în școală. București, 1981
- Bruner, J. Pentru o teorie a învățării, Ed. Politică, București, 1981
- Cosmovici A., Iacob L. Psihologie școlară, Iași, 1998
- Dragu, A.; Cristea, S.; „Psihologie și pedagogie școlară”, Constanța, 2002
- Davidz Z., Ball S. Psihologia procesului educațional. București, 1978
- Drăgan I. Psihologia învățării, Timișoara, 1997
- Jinga I., Negreț I., Învățarea eficientă. București, 1994
- Mureșan P. Învățarea eficientă și rapidă. București, 1990
- Mîndîcanu V. Bazele tehnologiei și măiestriei pedagogice. Chișinău, 1997
- Neacșu I. Instruire și învățare. București, 1990
- Negură I. Cum să ne ajutăm copiii la învățătură. Chișinău, 1986
- Psihopedagogia. Coord. Neculau A., Cosma T. Iași, 1994
- Radu T. Teoria și practica evaluării eficienței în învățământ. București, 1981
- Sălăvăstru D., Psihologia educației. Iași, 2004

- Vaideanu G. Educația la frontiera dintre milenii. București, 1980
- Wladarski Z. Legitățile psihologice ale învățării și predării. București, 1980
- А.Анастази. Психологическое тестирование. В 2-х тт. М., 1982.
- Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. М., 1994.
- Выготский Л. Собранные сочинений, т.2,3,4. Москва.1993.1994
- Габай Т. В. Педагогическая психология М., 1995
- Горбузов В. От младенца до подростка. Санкт-Петербург,1996.
- Гуревич К. Психологическая диагностика. М., 1981.
- Зак А. З. Читаем и соображаем образования. М., 1999
- Зимняя И.А. Педагогическая психология. Ростов – на Дону. 1997
- Ильясов И. И. Структура процесса учения. М., 1986
- Левитес Д. Г. Практика обучения: современные образовательные технологии. М., 1999
- Немов Г.С. Психологическое консультирование, М., 2000
- Общая психодиагностика. /Под ред. А.Бодалева, В.Столина. М., 1987.
- Ольеманский В. Б. Практическая психология для учителей. М., 1994
- Психологическая диагностика./ Под ред. К. Гуревича М., 1997.
- Социальная психология. / Под ред. Андреева. М., 2000.
- Шихирев П. Современная социальная психология. / Учебное пособие для вузов/. М., 1999.
- Шибутани Т. Социальная психология. М., 1999.
- Якунин В. А. Педагогическая психология М., 1998